LIBRIS | We know books

JENNIFER A. NIELSEN este apreciata autoare a trilogiei *Ascendance*, bestseller *New York Times* și *USA Today*, alcătuită din romanele: *The False Prince*, *The Runaway King* și *The Shadow Throne*. Jennifer a mai scris și *Behind Enemy Lines*, cea de-a șasea carte din seria *Infinity Ring*, și *Underworld Chronicles*, o colecție de romane fantasy amuzante pentru gimnaziu. Colecționează cărți vechi, iubește piesele de teatru de calitate și consideră că o după-amiază liniștită la munte reprezintă un moment aproape perfect.

Trăiește în nordul statului Utah împreună cu soțul ei, cei trei copii și un câine mereu plin de noroi.

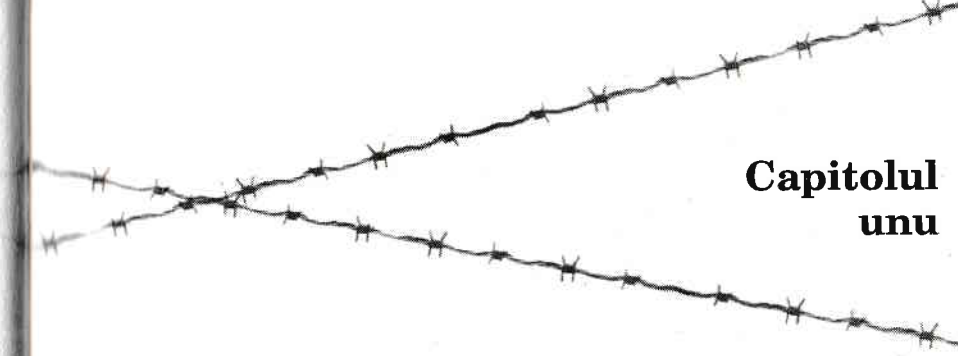
JENNIFER A. NIELSEN

Noaptea despărțirii

Traducere din engleză
de Alexandru Macovei

arthur

LIBRIS | We know books

Capitolul unu

Când vreau ca Vestul să țipe puțin, pun presiune pe Berlin.
Nikita Hruşciov, premierul Uniunii Sovietice, 1958–1964

În noaptea în care au înălțat zidul n-a existat niciun avertisment.

M-am trezit în sunetul sirenelor care zbierau dintr-un capăt într-altul al orașului meu, Berlinul de Est. Într-o clipită, am țâșnit din pat. Sigur se întâmplase ceva îngrozitor. De ce erau atât de multe?

Deși era o dimineață caldă, nu ăsta era motivul pentru care aveam palmele ude și chipul îmbujorat. Primul meu gând a fost că trebuie să fie un raid aerian – părinții mi le descriseseră pe cele din timpul celui de-Al Doilea Război Mondial. Am tras draperiile, așteptându-mă la tot ce putea fi mai rău. Dar când m-am uitat afară, mi-a stat inima în piept. Nici cele mai negre coșmaruri nu m-ar fi putut pregăti pentru așa ceva.

Era duminică, 13 august 1961. O zi pe care mi-o voi aminti tot restul vieții. Când o închisoare a fost construită în jurul nostru, în timp ce dormeam.

Rânduri de *Grenzen* – prescurtarea noastră pentru poliția de frontieră, *Grenztruppen* – stăteau de strajă de-a lungul unui gard de sârmă ghimpată care

LIBRIS We know books

se-ntindea în depărtare cât vedeam cu ochii, pe-alocuri mai înalt decât capetele lor. Stăteau ca niște statui de fier, cu chipuri oțelite și puști lungi în mâini. Era clar că oricine-ar fi încercat să treacă dincolo s-ar fi ales cu ceva mult mai rău decât o haină ruptă. Pentru că grănicerii nu stăteau cu fața către vesticii aflați de cealaltă parte a gardului, ci ne supravegheau pe noi.

Era cât se poate de clar în cine aveau de gând să tragă dacă apărea vreo problemă.

Dacă m-aș fi uitat pe geam mai devreme. În timpul nopții auzisem tot soiul de zgomote ciudate. Ciocăneli, pași grei, conversații șoptite ale unor bărbați cu glasuri aspre. Dar mă întorsesem pe partea cealaltă și-mi zisesem că era doar un vis. Sau, poate, un coșmar.

Dacă m-aș fi uitat, poate c-aș fi putut să-i avertizez pe ai mei din timp, cum încercase s-o facă vecinul nostru, Herr Krause[1].

El știa că asta se va întâmpla. Nu zicea el de ani de zile că nu trebuia să avem încredere în guvern? Că atunci când salutam steagul Germaniei de Est, înclinam, de fapt, capul în fața Rusiei? Și tata știuse.

Tata!

De parcă mi-ar fi citit gândurile, de-afară, din bucătărie, am auzit-o pe mama strigând:

— Aldous!

Așa îl chema. Și, aruncând o ultimă privire afară, pe geam, mi-am amintit și motivul pentru care îl striga.

[1] „Domnul Krause", în lb. germ. în original (n. red.).

Tata nu era aici. Cum nu era nici fratele meu, Dominic. De două zile erau plecați în Vest, iar azi, ceva mai târziu, trebuiau să se întoarcă. Cu șirul lui nesfârșit de arme și soldați, gardul tocmai schimbase acest fapt.

Am zbughit-o din cameră și-am ajuns în bucătărie, unde l-am văzut pe fratele meu mai mare, Fritz, ținând-o pe mama în brațe, care hohotea cu nasul înfundat în umărul lui. Fritz m-a fixat cu privirea și mi-a făcut semn cu capul înspre fereastră, în caz că nu văzusem deja gardul. Mi-am șters repede lacrimile și m-am dus s-o îmbrățișez și eu pe mama, din spate. Poate că n-avea nevoie de mine, dar, în clipa aia, eu aveam disperată nevoie de ea.

M-a simțit și mi-a pus o mână tremurândă pe braț:

— Au făcut-o, Gerta, a zis, printre hohote de plâns. Mai rău decât s-ar fi așteptat oricine.

Cândva, mama fusese o femeie frumoasă, dar asta cu mulți ani în urmă. Trecuse prin prea mulți ani de război, foamete și sărăcie ca să-i mai pese de bucle sau de cât de bine călcată îi era rochia. Părul ei blond începuse deja să încărunțească, iar în jurul ochilor îi apăruseră câteva riduri timpurii. Uneori, mă priveam în oglindă și îmi doream ca viața să nu se dovedească la fel de dură și cu mine.

— De ce acum? am întrebat eu. De ce azi?

Am ridicat privirea, căutând un răspuns la Fritz. Era cu șase ani mai mare ca mine și, cu excepția tatei, cel mai deștept om pe care-l cunoșteam. Dacă mama nu știa ce să-mi spună, el sigur avea un răspuns. Dar tot ce-a făcut a fost să înalțe din umeri și s-o strângă

LIBRIS We know books

mai tare la piept, în timp ce hohotele ei se înteţeau. În plus, deja înţelegeam mai multe decât aş fi vrut.

Gardul nu era decât un început. Care tocmai îmi sfâşiase viaţa în două. Şi nimic n-avea să mai fie niciodată la fel.

Capitolul doi

Tu îţi eşti singura graniţă – aruncă-te peste ea!
Hafiz, poet persan, cca 1325–1389

Ştiusem că se-apropie ceva rău încă de la acea bătaie în uşă de vineri seara. Cu două zile înaintea ridicării gardului.

Eram în toiul cinei. Ca întotdeauna, părinţii mei dezbăteau ştirile zilei. Ura dintre Est şi Vest era în creştere, iar Berlinul părea să fie prins în mijlocul a ceea ce lumea descria ca fiind un război rece, o înfruntare cu ameninţări zgomotoase şi piepturi umflate. Toţi speram că asta nu va face pe nimeni să scoată arma din teacă. Germania încă nu-şi revenise în urma ultimului război. De partea cealaltă a mesei, Fritz şi Dominic se ciondăneau în legătură cu cine are dreptul la ultima gălușcă – fratele cel mai mare sau fratele cel mai înfometat. Iar eu tocmai le spuneam să facă linişte, pentru că auzisem ceva.

Cineva a bătut din nou. De data asta, toţi au tăcut.

Tata s-a şters la gură cu un şervet şi, după ce ne-a aruncat o privire care ne anunţa că trebuie să rămânem liniştiţi, s-a dus la uşă să răspundă. Deşi mama ne-a şoptit că totul avea să fie în regulă, eu începusem deja să mă tem. Ori de câte ori auzeam bătăi neaşteptate în uşă, inima-mi stătea în loc până aflam cine era. Cu opt

LIBRIS We know books

ani în urmă, tata fusese implicat într-o revoltă muncitorească în Berlin. Nu fusese niciodată arestat pentru asta și susținea că nici nu făcuse nimic care să stârnească vreun interes deosebit față de el, dar Stasi[1]-ul, poliția noastră secretă, părea să nu fie de acord cu el. Odată la câteva luni, veneau să-l ia la întrebări și se uitau la el de parcă deja fusese găsit vinovat de ceva. Mereu m-am întrebat dacă nu așteptau decât un pretext oarecare ca să-l salte.

De data asta, însă, fața tatei s-a lățit într-un zâmbet și l-am auzit spunând, cu o voce primitoare:

— Herr Krause! apoi l-a tras pe bărbatul mai în vârstă în casă, prinzându-l într-o îmbrățișare caldă. Ai luat cina, prietene?

— Îți mulțumesc, dar nu pot să rămân.

Herr Krause locuia vizavi, împreună cu soția lui invalidă. Era un tip mai ciudat, care aduna orice resturi ce nu erau bătute în cuie și le dosea pe oriunde nu le-ar fi căutat Stasi-ul. El și tata se cunoșteau dintotdeauna și fuseseră la revolta aceea împreună. Mama mi-a spus odată că el precis ar fi trebuit să fie arestat atunci și nu era o idee bună să avem de-a face cu el.

Dar când a intrat, s-a ridicat de pe scaun și l-a întâmpinat politicos. Cu cât îi plăceau mai puțin vizitatorii, cu-atât era mai drăguță. Lecție pe care o învățase de pe urma vizitelor celor de la Stasi.

— Cu ce vă putem ajuta? s-a interesat ea.

[1] „Stasi", prescurtare în lb. germ. de la *Das Ministerium für Staatssicherheit* (Ministerul pentru Securitatea Statului) serviciul secret al fostei Republici Democrate Germane (n. red.).

Herr Krause a pupat-o pe obraz, apoi a lăsat politeţurile la o parte, încruntându-se la tata:

— Trebuie să vorbim.

Când tata l-a poftit să se așeze, mama ne-a spus:

— Copii, duceți-vă în camerele voastre!

Noi ne-am ridicat, gata s-o ascultăm, dar tata a intervenit:

— Fritz ar trebui să rămână.

— Nu, Aldous.

— Are paisprezece ani. Ar trebui să rămână.

La auzul acestui argument, mama a cedat, dar mie și lui Dominic ne-a făcut semn să ne ducem în camerele noastre. Cu toate astea, eu nu m-am dus decât până la ușa dormitorului, care era mai încolo, pe culoar, am închis-o ca și cum aș fi intrat, apoi m-am pitit într-un colț. Dominic m-a urmărit cu un zâmbet amuzat, apoi a făcut și el același lucru.

— Zvonurile se înteţesc, a zis Herr Krause. Dacă nu vrea ca Germania de Est să se golească cu totul, guvernul va fi obligat să acţioneze.

Asta pricepusem și eu deja. Guvernul nostru închisese granițele cu ani buni în urmă, sperând că va opri șuvoiul de oameni care plecau către luminile mai strălucitoare din Vest. Dar întotdeauna se găseau căi de scăpare, iar eforturile de a-i ţine înăuntru nu făcuseră decât să-i întărâte pe oameni. Chiar ieri plecase încă o familie de la noi din bloc, dispărând fără să sufle nimănui o vorbă. Același lucru se petrecea în toată Germania de Est, mai ales aici, la oraș.

— Deci credeți c-o să înceapă să-i aresteze pe cei care încearcă să plece? întrebă mama.

IBBIS We know

— Nu, răspunse Herr Krause. Cred că va fi mai rău de-atât. Familia voastră trebuie să treacă în Vest cât încă mai poate.

Eu, din colțul meu, am încuviințat. De ce nu putea mama să vadă ceea ce era atât de evident pentru tata, Herr Krause și atâția alții care se simțeau striviți aici, sub bocancul Moscovei?

Tata zicea că, în ultimii șaisprezece ani, Germania fusese divizată între Est și Vest, poporul nostru fiind împărțit fără vreun alt criteriu decât strada pe care întâmplarea făcuse să locuiască. Era parte din pedeapsa pe care o primisem pentru că pierdusem cel de-Al Doilea Război Mondial. Trebuia să ne rupă țara în bucăți, că să nu ne mai putem ridica să punem întreaga omenire în pericol, cum făcuse Hitler.

Acum, Marea Britanie, America și Franța controlau partea vestică a Germaniei, dar și jumătate din capitală, Berlinul. Rusia controla estul, unde locuia familia mea. La început, n-a contat prea mult. Majoritatea oamenilor își făceau cumpărăturile, munceau sau mergeau în vizite la fel ca întotdeauna, iar trecerea frontierei nu era cu mult mai dificilă decât traversarea străzii. Dar promisiunile Rusiei că vom avea o viață mai bună sub comunism n-au dus la nimic. În timp ce Vestul își repara distrugerile suferite în război, ale noastre erau în continuare acolo, ca niște cicatrice nevindecate. Magazinele lor erau pline, ale noastre se luptau mereu cu lipsurile. Ei deveneau pe zi ce trece mai puternici, noi ne sprijineam de Rusia ca de o cârjă, pretinzând că suntem la fel de puternici.

Oamenii începuseră să observe prăpastia din ce în ce mai mare care se căsca între țările noastre. Pe măsură

ce din ce în ce mai mulți berlinezi din est plecau, noi, cei rămași, începuserăm să șușotim pe la colțuri, întrebându-ne cum ar fi dacă am pleca și noi. Îi auzeam. Vedeam cum vecini și prieteni își făceau planuri de plecare.

Tata era unul dintre cei care șușoteau. Familia noastră ar fi plecat în Vest de luni bune, dacă mama ne-ar fi lăsat. Dar bănuiesc că ea era la fel de încăpățânată ca și el. Se certau tot timpul pe tema asta. În șoaptă, evident. Berlinul era o simfonie a șoaptelor.

Dar asta era, totuși, casa noastră. Iar mama nu se putea închipui plecând mai mult decât și-ar fi putut închipui că nu mai era nemțoaică.

— Alegeți să plecați acum, zise Herr Krause. Pentru că altfel, în curând, n-o să mai aveți de ales.

— Vreți să părăsim viața pe care ne-am construit-o aici? sări mama. Maică-mea, care e văduvă, locuiește la marginea orașului. Are nevoie de ajutorul meu. Ar trebui s-o părăsesc și pe ea?

— Ea ți-ar cere să rămâi aici? replică Herr Krause. Unde e periculos să vorbești, să faci ceva și chiar să gândești?

— E periculos doar pentru că îi împuiați soțului meu capul cu idei pe care n-ar trebui să le aibă! răspunse mama, coborând vocea.

Nu era genul de discuție pe care și-ar fi dorit s-o audă vecinii noștri. Cel puțin nu cei care ar fi putut să ne reclame la Stasi. Își întoarse privirea către tata:

— Pe lângă asta, copiii noștri sunt la școală, iar tu ai o slujbă sigură.

— Și în Vest au școli, răspunse tata. Putem să ne găsim o altă casă, o altă slujbă.

LIBRIS We know books

— Taberele de refugiați din Vest sunt aglomerate și nu au destulă mâncare pentru toată lumea, protestă mama, scuturând din cap.

După război, stătuse luni întregi fără să aibă ce pune în gură. Mii de germani muriseră de foame în perioada aia și știam că amintirea asta n-o părăsea niciodată:

— Acolo n-avem nici familie, nici prieteni care să ne primească la ei și nu vreau să-mi duc copiii într-o tabără de refugiați. Nu suntem cerșetori.

— Mai bine cerșesc acolo decât să trăiesc aici! îmi părăsisem ascunzătoarea și deschisesem gura înainte să-mi amintesc că trebuia să fiu în pat, dar era prea târziu să mă mai răzgândesc, așa că am adăugat: Te rog, mami, ascultă-i!

— Ar trebui să fii în pat, Gerta!

— Ce-ar fi dacă Aldous s-ar duce în Vest o noapte, două? sugeră Herr Krause. Poate să vă găsească alt apartament și să întrebe dacă au de lucru.

Vocea tatei se înseninâ:

— Aș putea pleca chiar în noaptea asta și aș fi înapoi duminică. Nu trebuie să hotărâm nimic definitiv până nu mă întorc.

Mama rămase tăcută o clipă, apoi zise:

— Ia unul dintre copii cu tine, ca să vadă și oamenii de-acolo că ai familie de întreținut.

— Mă duc eu, se oferi Fritz.

Știam c-o va face. Săptămâna trecută îmi spusese că voia să cumpere niște reviste din Vest ca să le vândă unor tovarăși de-ai lui de-aici.

— Tu trebuie s-o ajuți pe maică-ta la făcut bagajele, iar Gerta e prea mică, zise tata. O să-l iau pe Dominic.

Dominic ieși și el de după colț, zâmbind de parc-ar fi câștigat cine știe ce premiu. L-am săgetat cu privirea, dar adevărul era că și mie mi se părea că tocmai câștigase un premiu. De ce nu mă luase tata pe mine?

Și chiar asta l-am întrebat când a venit să-mi zică noapte bună în seara aia.

Zâmbi și-mi trase pătura până sub bărbie:

— O să fie greu să trecem granița pe întuneric, zise el. Eu și cu Dominic o să găsim drumul, după care o să ne întoarcem și-o să vi-l arătăm și vouă peste doar câteva zile.

— Și dacă nu vă mai întoarceți?

Ochii i se întristară, dar continuă să zâmbească:

— Trebuie să mă întorc, pentru că nimeni altcineva nu știe cântecul nostru de leagăn.

Se ridică în picioare și începu să danseze pe cântecul meu preferat, *Țăranul în martie*, care descria toate muncile pe care le fac țăranii în pregătirea recoltei. „Au multe de făcut în casă și-n grădină", cânta el, începând să mimeze cuvintele. „Sapă și grebleză și cântă un cântecel."

Am cântat cu el până la ultimul vers, când m-a pupat pe obraz, mi-a urat somn ușor și-a închis ușa camerei, spunându-mi:

— Ne vedem duminică, Gerta.

Nu, nu ne vom vedea. Pentru că două zile mai târziu orașul nostru avea să fie înconjurat de un gard nesfârșit de sârmă și țepi. După cum aveam să aflu, urma să nu se mai întoarcă niciodată.